

THE INFLUENCE OF THE EDUCATION AND PERMANENT EDUCATION LAWS ON THE INCREASE OF COMPETITIVENESS OF THE GRADUATE ON THE LABOR MARKET

Gl.lt. (r). prof. univ. dr. Marin Ilie*

Col. (r). av. dr. Ion Gheorghe**

* Universitatea Națională de Apărare „Carol I”

** Baroul București

Abstract

The laws related to education and lifelong learning elaborated in accordance with the Presidential Commission Strategy and endorsed by the Government within the Parliament are to directly contribute to enhancing graduates' training level and competitiveness on the workforce market. They are compliant with the Bologna process and therefore all the more important. As a result, the future evolution of the Romanian educational process will testify to the relevance and necessity of these laws.

Analiza cauzelor care au condus la diminuarea performanței în învățământul românesc, a relevat drept principale surse, frecventele modificări ale legilor educației (28 în 10 ani), precum și lipsa unei strategii pe baza căreia să se elaboreze noile reglementări privind formarea și dezvoltarea personalității umane, rod al parcurgerii unui sistem profund ancorat în realitățile lumii contemporane.

Urmare a acestor constatări, s-a constituit **Comisia Prezidențială pentru analiza și elaborarea politicilor în domeniul educației și cercetării**, care a pornit în ampla acțiune de statuare a unei noi concepții, de la realitatea că abordările pur legislative din domeniul educației, sunt contraproductive, ele introducând tensiuni și incoerențe în sistem și de aici concluzia că este necesară o **strategie mai generală**¹⁵⁵ pentru ca o nouă lege, parte a acestei strategii, să introducă schimbări de profunzime, cu un larg orizont, și fără a cuprinde contradicții și suprapuneri. Se impune o lege cadru a **Educației Permanente** iar curriculumul să fie centrat pe

¹⁵⁵ Poziția Comisiei Prezidențiale pentru analiza și elaborarea politicilor în domeniul educației și cercetării, privind Pachetul de legi ale educației (<http://www.presidency.ro/>).

competențe astfel: de comunicare (limba română și două limbi de circulație internațională), de științe și tehnologie digitală (utilizarea IT), axiologice, managementul vieții personale și de evoluție în carieră, antreprenoriale, culturale și abilitatea de a învăța pe tot parcursul vieții. Potrivit aceleiași Comisii, sunt necesare măsuri de asigurare a calității și descentralizare în domeniile: financiar, curricular și resurse umane.

O importanță firească este dată de către Comisie, bugetului¹⁵⁶ pentru cercetare – dezvoltare - inovare (CDI), care a scăzut la noi, pe când în SUA și principalele țări din UE, în ciuda crizei, acesta a crescut. Se consideră necesară intervenția fermă și responsabilă a Parlamentului și Președintelui României pentru alocarea bugetului pentru CDI, în vederea realizării Agendei Lisabona¹⁵⁷ și asigurării competitivității științei românești și dezvoltării sustenabile a țării.

În ampla sa analiză Comisia a investigat cu multă atenție trei surse¹⁵⁸ : datele statistice, trend-urile internaționale și documente ale Comisiei Europene, Băncii Mondiale, OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development), Fundației Naționale de științe și Departamentului educației din SUA.

Ca soluții la remedierea actualei situații care „pune în pericol competitivitatea și prosperitatea”¹⁵⁹ din cauză că sistemul de învățământ este „ineficient, nerelevant, inechitabil și de slabă calitate”¹⁶⁰, Comisia identifică : restructurarea învățământului preuniversitar, educația timpurie (care devine bun public), un curriculum flexibil și centrat pe competențe necesare dezvoltării personale și economiei cunoașterii, accelerarea descentralizării și re poziționarea școlii în comunitate, reformarea politicilor de resurse umane, stimularea educației permanente, modernizarea învățământului superior, modernizarea managementului și conducerii universităților, finanțarea diferențiată și flexibilă, constituirea Cadrului Național al Calificărilor, promovare culturii antreprenoriale în învățământul superior, instituirea unui sistem de indicatori de referință și reorganizarea sistemului de cercetare, în scopul realizării dezideratului „România educației, România cercetării”.

În baza acestor documente elaborate de Comisie, s-a ajuns la cunoscutul **pact național pentru educație și cercetare**, asupra căruia nu ne vom opri în analiza noastră.

Am simțit nevoia să detaliem aceste prevederi fundamentale cuprinse în cele trei sinteze ale Comisiei (un raport și două poziții), pentru a ne fundamenta demersul științific privind modul în care Legile învățământului și educației, elaborate în baza lor, influențează formarea unor absolvenți apti de a fi absorbiți în număr cât mai mare, de piața muncii extinse. Dorim să facem mențiunea că pe tot

¹⁵⁶ Poziția Comisiei Prezidențiale pentru analiza și elaborarea politicilor în domeniul educației și cercetării, față de bugetul alocat cercetării, dezvoltării și inovării pentru anul 2009 (<http://www.presidency.ro/>)

¹⁵⁷ Șefii de stat și de guvern reuniți în martie 2000 la Consiliul European de la Lisabona au adoptat Agenda Lisabona (sau Strategia de la Lisabona), menită să transforme, până în 2010, Uniunea Europeană în "cea mai dinamică și competitivă economie din lume bazată pe cunoaștere". (http://www.euractiv.ro/uniunea-europeana/articles%7CdisplayArticle/articleID_12998/Agenda_Lisabona.html)

¹⁵⁸ Raportul Comisiei Prezidențiale pentru analiza și elaborarea politicilor în domeniul educației și cercetării (România Educației, România Cercetării) (<http://www.presidency.ro/>).

¹⁵⁹ Idem

¹⁶⁰ Ibidem

parcursul comunicării noastre științifice, nu vom face nici o trimitere la anumite abordări cu nuanță politică, inclusiv la modul cum au fost trecute prin Parlament (prin asumarea răspunderii guvernului) și contestațiile ulterioare, inclusiv sesizarea Curții Constituționale, ci ne vom exprima deschis și cu maxima probitate de care suntem capabili, opiniile legate de beneficiile pe care le intuim pentru absolvenți. Subliniem necesitatea unei Legi a educației permanente, pentru că despre continuitatea în învățare, vorbim de mult timp, fără a avea o reglementare în acest sens, în condițiile în care în Franța este foarte bine statuată „la formation continue”, așa cum se întâmplă în lumea anglo-saxonă cu consacrată „longlife (lifelong) learning”. Experiența personală a celor aflați la catedră, spre exemplu, dovedește nevoia contactului permanent cu progresele pe toate planurile, în mod deosebit cele tehnologice, expresivă fiind în acest sens domeniul IT, fără de care este imposibil să se realizeze performanță în învățământ.

Modalitățile de realizare a educației permanente și finalitățile ei sunt, în opinia noastră foarte bine surprinse și sintetizate, articolele doi și trei din lege:

„Art.2 (1) Educația permanentă reprezintă totalitatea activităților de învățare realizate de-a lungul vieții, de la educația timpurie, până la educația după pensionare, în scopul dezvoltării cunoștințelor, abilităților și competențelor dintr-o multiplă perspectivă: personală, civică, socială sau ocupațională.

(2) Educația permanentă se realizează în contexte formale, informale și non-formale. Învățarea formală se desfășoară după obiective educaționale și curriculum explicit formulate, este intențională și presupune înmatricularea cursanților și certificarea rezultatelor învățării.

Învățarea informală se referă la acele cunoștințe, abilități și competențe dobândite în contextul activităților cotidiene, neinstituționalizate, legate de muncă, mediul social sau de timpul liber, dobândite fără un obiectiv educațional sau un curriculum explicit formulate.

Învățarea non-formală se referă la acele cunoștințe, abilități și competențe integrate în contextul unor activități planificate, instituționalizate, dar fără obiective educaționale sau curriculum explicit formulate.

(3) Educația permanentă este o responsabilitate a persoanelor, grupurilor, organizațiilor și instituțiilor și este stimulată de către stat.

Art.3 (1) Finalitățile principale ale educației permanente vizează dezvoltarea plenară a persoanei și dezvoltarea sustenabilă a societății.

(2) Educația permanentă se centrează pe formarea și dezvoltarea competențelor cheie, a competențelor specifice și a competențelor avansate, necesare într-o economie a cunoașterii și o societate democratică.”¹⁶¹

Insistența pe **competențe** este atât de prezentă în tot pachetul de legi încât pe parcursul cercetării noastre vom mai reveni asupra lor. Legea detaliază atribuțiile principalelor factori responsabili ai societății pentru a fi asigurat cadrul de desfășurare a educației permanente, dar noi subliniem **rolul determinant al individului** față de propria sa educație, care trebuie să devină dominantă, mai ales în zilele noastre când anumite avantaje obținute în afara unui anumit grad de

¹⁶¹ Legea educației permanente (<http://www.presidency.ro/>).

instrucție, deformează imaginea unor tineri în special, care nu mai consideră drept cale spre împlinire educația ci conjunctura, or în opinia noastră cunoașterea este singurul câștig care durează și se află permanent la „purtător”.

Când vorbim despre absolvenți, facem precizarea că ambele legi (a învățământului preuniversitar și a celui universitar), folosesc denumirea de absolvent, adăugând nivelul absolvit, astfel : absolvenții învățământului gimnazial, absolvenții învățământului profesional, absolvenții liceului, absolvenții liceelor din filiera vocațională (în preuniversitar)¹⁶² și absolvenții programelor de studii (art. 8 din Legea învățământului universitar), respectiv, conform Procesului Bologna¹⁶³ organizat pe trei cicluri : licență, masterat, doctorat.

Din modul cum sunt formulate la art. 4¹⁶⁴ principiile din învățământul superior, respectiv : al autonomiei universitare; libertății academice; răspunderii publice; asigurării calității; echității; eficienței manageriale și financiare; transparenței; respectării drepturilor doctrine politice și libertăților studenților; independenței de ideologii și religii, rezultă potențiala performanță a absolvenților din învățământul superior, cerută și suficientă pentru piața extinsă a muncii.

Garanția acestei posibilități este dată de prevederea de la art.7: „Instituțiile de învățământ superior și programele lor de studii sunt evaluate și ierarhizate periodic în funcție de calitatea academică a serviciilor efectiv oferite. **Programele de studii care nu corespund standardelor minimale de calitate conform reglementărilor în vigoare intră în lichidare începând cu următorul an universitar.** Orice înmatriculare de noi studenți în aceste programe este considerată infracțiune și penalizată conform legii. Studenții sunt transferați la alte universități acreditate pe baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării și Inovării.”

Măsurile severe, fără echivoc și oportune, asigură menținere la înalți indici de calitate a învățământului, astfel încât absolventul nostru să se situeze la standardele solicitate oriunde în Europa și în lume.

Toate acestea se asigură conform Art.26¹⁶⁵: „Programul de studii universitare reprezintă un set de unități curriculare de predare, învățare, cercetare, aplicații practice și evaluare planificate astfel încât să ducă la o calificare universitară certificată printr-o diplomă și printr-un supliment de diplomă. Curriculumul programului de studiu se stabilește astfel încât să maximizeze șansele obținerii calificării dorite și se aprobă de către senatul universitar. **Concordanța dintre curriculum și calificarea oferită de programul de studiu este un aspect esențial al asigurării calității.** Programele de studii universitare sunt grupate pe domenii de studii și sunt organizate pe trei cicluri de studiu: licență, masterat, doctorat. Programele de studii universitare se finalizează, după

¹⁶² Legea învățământului preuniversitar (<http://presidency.ro/>).www)

¹⁶³ Pe data de 19 iunie 1999, la un an după Declarația de la Sorbona, Miniștrii responsabili pentru învățământul superior din 29 de țări europene au semnat Declarația de la Bologna, convenind asupra a șase obiective comune importante pentru dezvoltarea coerentă și armonioasă în domeniul învățământului superior pentru anul 2010. (<http://www.edu.ro/index.php/articles/c788/>)

¹⁶⁴ Legea învățământului:// universitar (<http://presidency.ro/>).www)

¹⁶⁵ Idem

caz, **cu lucrare de licență, disertație de master sau teză de doctorat.**” Sesizăm imediat concordanța deplină dintre această lege și Procesul Bologna.

Am prezentat câteva dintre principalele probleme din documentele **Comisiei Prezidențiale pentru analiza și elaborarea politicilor în domeniul educației și cercetării**, precum și din **Legile învățământului și educației permanente**, cu consecințe directe asupra creșterii performanțelor absolventului și implicit asupra competitivității sale pe piața muncii. Chiar dacă vor mai suferi modificări când vor deveni definitive, acum aflându-se în fază de proiect, aceste documente sunt o premisă a sporirii calitative a întregului învățământ românesc, aspecte pe care le vom detalia într-o viitoare comunicare științifică.

BIBLIOGRAFIE

1. Raportul Comisiei Prezidențiale pentru analiza și elaborarea politicilor în domeniul educației și cercetării (România Educației, România Cercetării) (<http://www.presidency.ro/>).
2. Poziția Comisiei Prezidențiale pentru analiza și elaborarea politicilor în domeniul educației și cercetării, privind Pachetul de legi ale educației (<http://www.presidency.ro/>).
3. Poziția Comisiei Prezidențiale pentru analiza și elaborarea politicilor în domeniul educației și cercetării, față de bugetul alocat cercetării, dezvoltării și inovării pentru anul 2009 (<http://www.presidency.ro/>)
4. http://www.euractiv.ro/uniunea-europeana/articles%7CdisplayArticle/articleID_12998/Agenda_Lisabona.html
5. Legea educației permanente (<http://www.presidency.ro/>).
6. Legea învățământului preuniversitar (<http://www.presidency.ro/>).
7. Legea învățământului:// universitar (<http://www.presidency.ro/>).
8. <http://www.edu.ro/index.php/articles/c788>